

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 6. 5. 1975, sp. zn. 6 To 9/75, ECLI:CZ:NS:1975:6.TO.9.1976.1

Číslo: 3/1976

Právní věta:

I. Dopustí-li se pachatel loupeže ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví za okolností uvedených v § 132 odst. 3 nebo 4 tr. zák., je třeba posoudit jeho skutek jako trestný čin loupeže podle § 234 tr. zák. v jednočinném souběhu s trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1, odst. 3 nebo 4 tr. zák. V takovém případě je třeba také u trestného činu loupeže podle § 234 tr. zák. vyjádřit, že pachatel způsobil loupeží značnou škodu, tedy posoudit skutek za podmínek § 88 tr. zák. též podle § 234 odst. 2 písm. b) tr. zák.

II. Zákon nevylučuje, aby v případě jednočinného souběhu byla tatáž okolnost podmiňující použití vyšší trestní sazby použita u všech trestných činů, u nichž to přichází v úvahu, jsou-li současně splněny podmínky § 88 tr. zák. ¹⁾

III. Věc, kterou pachatel získal krádeží, nepatří pachateli i když její vlastník není znám. Takovou věc proto nelze prohlásit za propadlou podle § 55 odst. 1 tr. zák., ale postupuje se ohledně ní podle § 81 tr. ř.

¹⁾ Redakční poznámka: Tímto rozhodnutím se zpřesňuje rozhodnutí č. 25/73 sb. rozh. tr., pokud se v něm řeší otázka souběhu trestného činu loupeže podle § 234 tr. zák. s trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 3 nebo 4 tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 06.05.1975

Spisová značka: 6 To 9/75

Číslo rozhodnutí: 3

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Krádež, Majetek v socialistickém vlastnictví, Rozkrádání majetku v socialistickém řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 88

§ 132 odst. 1

§ 132 odst. 3

§ 132 odst. 4

§ 234

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem krajského soudu v Brně z 13. února 1975 sp. zn. 1 T 12/74 byli kromě jiných trestných činů uznáni vinnými:

1. Obvinění J. T., J. N. a V. P. tím, že obv. J. T. navrhl způsob a místo provedení loupeže a dohodl se s obv. J. N. a V. P. o provedení loupeže, kterou pak skutečně provedli tak, že dne 22. 11. 1973 v Jihlavě v Palackého ul. kolem 19.45 hod. obv. J. T. udeřil V. K., která odnášela tržbu z prodejny Textil č. 071-063, do zad a současně jí vykopl z ruky tašku, v které byla kazeta s tržbou 40 000 Kčs, bonboniéra, hotovost 60 Kčs a další osobní věci patřící V. K., zmocnil se jich a za pomoci J. N. a V. P., kteří voláním „chyťte jej“ předstírali, že jej pronásledují, z místa činu uprchl. Tento skutek byl u obv. J. T. posouzen jako trestný čin loupeže podle § 234 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák. v jednočinném souběhu s trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. b) tr. zák.

2. Obvinění J. T. a J. N. trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., kterého se měli dopustit kromě jiného tím, že dne 25. září 1973 v Praze v pasáži Alfa na Václavském náměstí kolem 18.45 hod. odcizili prodavačce losů A. H. 1215 kusů losů MON v hodnotě 3645 Kčs a peněžní hotovost za prodané losy 4970 Kčs.

Obviněným J. T. a J. N. byl za to kromě jiných trestů uložen též trest propadnutí věci podle § 55 odst. 1 písm. c), d) tr. zák., a to věci uvedených pod položkou 1 až 8, 20 a 36 až 38 seznamu věcí, které odcizili neznámým osobám.

K odvolání krajského prokurátora a obžalovaných, popř. – otce obžalovaného J. T. Nejvyšší soud ČSR zrušil rozsudek krajského soudu v celém rozsahu a věc mu vrátil k novému projednání a rozhodnutí.

Z odůvodnění:

K právnímu posouzení skutku označeném shora č. 1 Nejvyšší soud ČSR uvedl:

Při právním posuzování předmětného skutku u obžalovaného T. vycházel krajský soud ze správného právního závěru, že daný případ je třeba posoudit jako souběh loupeže s kvalifikovaným rozkrádáním majetku v socialistickém vlastnictví. Takový souběh je nutný v případě, přichází-li posouzení jednání pachatele nesoucí znaky trestného činu loupeže zároveň podle kvalifikované skutkové podstaty trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1, odst. 3 nebo 4 tr. zák. V opačném případě, bez připuštění jednočinného souběhu těchto trestných činů, by byl takový pachatel mírněji trestný. Vyplývá to z porovnání trestních sazeb uvedených v ustanovení § 234 odst. 2 tr. zák. s trestními sazbami uvedenými v ustanoveních § 132 odst. 3, 4 tr. zák.

Odvolací soud shledal správným také závěr napadeného rozsudku, že v případě jednočinného souběhu uvedených trestných činů je třeba vyjádřit také u sbíhajícího se trestného činu loupeže podle § 234 tr. zák. skutečnost, že pachatel způsobil loupeží značnou škodu, kvalifikační okolností uvedenou v odstavci 2 písm. b) citovaného zákonného ustanovení. Okolnost, že způsobení tohoto těžšího následku je spolu se zorganizováním trestného činu důvodem pro uznání na kvalifikovanou skutkovou podstatu trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 odst. 3 písm. b) tr. zák., takový závěr nevylučuje.

Podle ustanovení § 3 odst. 1 tr. zák. trestným činem je pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v tomto zákoně. Z tohoto ustanovení plyne, že jednání pachatele nebezpečné pro společnost musí být posouzeno z hlediska skutkových podstat všech trestných činů, jejichž znaky

pachatel svým jednáním naplnil. Poruší-li pachatel jedním skutkem dvě nebo více ustanovení trestního zákona, posuzuje se takové jeho jednání zpravidla podle zásad o jednočinném souběhu; takový souběh přichází v úvahu zpravidla v případech, chrání-li porušená ustanovení různé společenské zájmy (vztahy). Výjimky z této zásady jsou přípustné v případech, kdy sbíhající se trestné činy jsou navzájem v poměru subsidiarity nebo speciality. Jednočinný souběh lze výjimečně vyloučit i v případech tzv. faktické konsumpce. Pokud nejde o tyto výjimky, pak platí zásada, že každý skutek je nutno posoudit podle všech ustanovení zvláštní části trestního zákona, pod které jej lze podřadit.

Podle ustanovení § 88 tr. zák. soud uzná okolnost, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby a která záleží buď v těžším následku nebo v jiné skutečnosti uvedené ve zvláštní části trestního zákona u jednotlivých trestných činů (§ 6 tr. zák.) jen tehdy, jestliže tato okolnost pro svou závažnost podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost. V případě jednočinného souběhu zákon nevylučuje, aby kvalifikační okolnost byla použita u všech sbíhajících se trestných činů, jejichž znaky pachatel naplnil za předpokladu, že u všech sbíhajících se trestných činů je splněna materiální podmínka ve smyslu citovaného ustanovení trestního zákona. Jestliže tedy pachatel jedním skutkem naplnil znaky skutkových podstat dvou nebo více trestných činů za okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby u obou nebo více sbíhajících se trestných činů, pak je v souladu se zákonem, vyjádří-li soud tuto okolnost u obou trestných činů. Takový postup nevylučuje ani ustanovení § 31 odst. 3 tr. zák.

K právnímu posouzení skutku označenému shora č. 2 Nejvyšší soud ČSR v odůvodnění svého rozsudku uvedl:

Krajský soud hodnotil tento dílčí skutek obžalovaných T. a N. jako jeden z útoků pokračujícího trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák. V tomto případě je právní posouzení skutku v napadeném rozsudku nepřezkoumatelné, protože z jeho odůvodnění nelze zjistit, jakými úvahami se krajský soud řídil při svém závěru, že majetek Mezinárodní organizace novinářů požívá ochrany podle ustanovení § 132 tr. zák. Nejvyšší soud ČSR poukazuje v této souvislosti na to, že Mezinárodní organizace novinářů byla přiznána právní subjektivita na území ČSSR, aby mohla být nositelem práv a závazků, je však jen mezinárodní a nikoliv socialistickou organizací. Není tedy socialistickou organizací ve smyslu § 488 o. z. Majetek této organizace má tedy z hlediska ochrany poskytované trestním zákonem charakter majetku soukromého, a proto požívá ochrany podle jiných ustanovení než podle ustanovení § 132 uvedeného zákona.

K výroku o trestu propadnutí věci bylo v odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ČSR uvedeno:

Krajský soud se dopustil dalšího pochybení ve výroku o propadnutí věci podle § 55 tr. zák., pokud zahrnul mezi propadlé i ty věci, kterých se obžalovaní T. a N. zmocnili souzenými krádežemi. Podmínkou propadnutí věci je, že věc náleží pachateli (§ 55 odst. 2 tr. zák.). Tato podmínka není splněna, zmocní-li se pachatel věci krádeží. V takovém případě se pachatel nestává vlastníkem věci a ta mu ani ve smyslu citovaného ustanovení nenáleží. Krajský soud proto nemohl pro nedostatek zmíněné zákonné podmínky uložit obžalovaným trest propadnutí věci stran předmětných věcí. Pokud tak učinil, porušil v uvedeném rozsahu citované ustanovení trestního zákona. Pokud pak krajský soud uložil propadnutí dalších věcí, které obžalovaní zakoupili za peníze z trestné činnosti (z loupeže spáchané v Jihlavě), bylo třeba uvážit důvodnost takového postupu se zřetelem k tomu, že trest propadnutí věci podle § 55 tr. zák. mohl být v daném případě překážkou, aby se poškozené socialistické organizaci dostalo včas a v plném rozsahu náhrady škody, a to především z výtěžku získaného prodejem těchto věcí, když obžalovaní nemají žádný jiný majetek. Ohledně věcí, které byly odcizeny neznámým majitelům, je třeba postupovat podle § 81 tr. ř.